

Asia: VN/2801/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Laki jätelain muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

15 §. Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus

Erilliskeräysvelvollisuuden lisäksi pykälään esitetään lisättäväksi lajitteluvollisuus. Uudenmaan jätehuoltoviranomainen pitää esitystä hyvänä. Lisäys tarkentaa pykälän tarkoitusta käytännössä ja selkeyttää sen tulkintaa.

15 c §. Kielto kerätä kierrätyskelpoista tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvaa jätettä energiajätteenä

Uudenmaan jätehuoltoviranomainen pitää esitettyä uutta pykälää tärkeänä ja perusteltuna. Kunnan hallinto- ja palvelutoiminnan kiinteistöiltä sekä elinkeinotoiminnan kiinteistöiltä kerätään merkittäviä määriä energiajätettä. Uudenmaan jätehuoltoviranomainen kokemuksen mukaan osasyynä tähän on tietämättömyys siitä, että kierrätyskelpoiset jätteet tulee lajitella ja kerätä erikseen eikä energiajätteenä. Koska tiedottaminen ja valistus eivät ole johtaneet toivottuun lopputulokseen, jätehuoltoviranomainen pitää esitettyä kieltoa perusteltuna.

21 a §. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus

Uudenmaan jätehuoltoviranomainen pitää esitettyä uutta pykälää hyvänä. Uudenmaan jätehuoltoviranomainen toimialueella asiasta määrätään jo jätehuoltomääräyksissä. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus on käytännöllinen ja kevyt, mutta toimiva keino tukea 15 §:n toimeenpanoa. Erityisen tärkeänä pidetään vaatimusta siitä, että kiinteistön haltijan on jaettava tietoa lajittelun vaikutuksesta jätehuollon kustannuksiin kiinteistön käyttäjille, sillä kustannussäästöt toimivat tehokkaana kannustimena. Näin lajitteluun ohjaavan taksan hyödyt saadaan paremmin käytäntöön. Uusi pykälä tukee siten myös jätelain 78 §:n 2 momentin toimeenpanoa.

21 b §. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimukset ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuus

Uudenmaan jätehuoltoviranomainen pitää kieltoa tarjota lainvastaisia jätehuoltopalveluja tarpeellisenä ja kannatettavana. Se tehostaa muun muassa 15 c §:ssä säädetyn kiellon toimeenpanoa.

Palveluntarjoajan neuvontavelvollisuuden lisäämistä jätelakiin pidetään myös hyvänä. On kuitenkin olemassa riski, että käytännössä kieltoa ja velvollisuutta ei noudateta tilanteissa, joissa niiden noudattaminen johtaisi palveluntarjoajan tulonmenetykseen.

Lisäksi on tärkeää todeta, että palveluntarjoajan osana palveluaan tarjoama markkinointiin kytkeytyvä neuvonta ei korvaa puolueetonta ja palvelun hankinnasta riippumatonta neuvontaa.

Pykälää olisi vielä syytä selkeyttää sen osalta, koskeeko se myös kuntia ja kunnallisia jäteyhtiöitä, vaikka kunnallisen jätehuollon palveluiden laatuvaatimuksista sekä tiedotuksesta ja neuvonnasta säädetään erikseen 34 §:ssä ja 93 §:ssä.

Pykälän toimeenpano edellyttää Uudenmaan jätehuoltoviranomaisen näkemyksen mukaan tehokasta tiedottamista palveluntarjoajille.

22 §. Valtion viranomaiset

-

57 §. Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus

Uudenmaan jätehuoltoviranomainen pitää ehdotettua muutosta hyvänä, sillä se parantaa erityisesti kotitalouksien sähkö- ja elektroniikkalaiteromun (SER) keräystä.

93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus

Uudenmaan jätehuoltoviranomainen pitää ehdotettuja muutoksia hyvinä ja neuvonnan sekä tiedotuksen uusia painopisteitä tärkeinä. Neuvonnalla ja tiedotuksella on keskeinen rooli lajittelun parantamisessa ja kierrätysasteen nostamisessa.

100 §. Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin

-

121 §. Velvollisuus laatia siirtoasiakirja

-

122 §. Tiedonsaantioikeus

-

124 §. Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat

Uudenmaan jätehuoltoviranomainen pitää ehdotettuja muutoksia erittäin tarpeellisina ja kannatettavina. Asetuksen mukainen erilliskeräysvelvollisuus on ollut voimassa jo useita vuosia,

mutta sitä ei edelleenkään noudateta kattavasti hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan kiinteistöillä. Pelkkä neuvonta ja tiedotus eivät ole riittäneet ongelman ratkaisemiseksi, minkä vuoksi pykälään ehdotetut muutokset ovat perusteltuja.

Uudenmaan jätehuoltoviranomainen haluaa kuitenkin korostaa, että valvonnan tehostaminen edellyttää riittäviä resursseja. Toimialueen kuntien ympäristönsuojeluviranomaisilla ei käsityksemme mukaan ole tällä hetkellä riittäviä resursseja tehtävän hoitamiseen.

Uudenmaan jätehuoltoviranomainen katsoo, että ehdotettu valvonta parantaisi merkittävästi lajittelutehokkuutta sekä edistäisi jätteen kierrätystä ja uudelleenkäytön valmistelua. Tästä syystä jätehuoltoviranomainen kannattaa ehdotusta ja pitää tärkeänä, että valvontaviranomaisille osoitetaan riittävät resurssit.

Voimaantulosäännös

-

Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

-

Muuta huomioitavaa

Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen

-

Ek Pamela
Raaseporin kaupunki/ Uudenmaan jätelautakunta